

Telefon 15 szám.

Székely Hírek

(volt Székely Udvarhely)

A Székelység pártoktól független
politikai ujsága

scutit de timbru
conform legi din
19 Martie 1904.

Előfizetési ára: egész évre 50 leu, félére 25 leu, negyed-
évre 12 leu 50 bani. Egyesszám 1 leu A regátban 1 leu 50 bani
Hirdetések díjszabás szerint. — Nyílt tér soronként 3 leu.

Felelős szerkesztő:

Ébert András.

Kiadó: A lapkiadó társaság.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Odorheiu (Székelyudvar-
hely) Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 31. sz
Megjelen minden vasárnap

Legyünk öntudatos székelyek!

A „Magyar Nemzeti Párt” megalakulásakor egy udvarhelyi vezető-egyéni véleményét s egyuttal lesújtó kritikáját e szavakban foglalta össze: „Mindennél volt itt szó, csak épen a székelységről nem”. A kolozsvári intézőbizottságban „vezetőink” idegrohamot kapnak, ha elvéve a „székely” szót hallják. Egyházaink iskolaügyi politikája pedig egyenesen odacéloz, hogy hatalmi érdekeiket a székely nemzeti érzés rovására erősítsék.

Akarva, kifejezett szándékkal arra törekszenek püspökeink s velük szövetséget néhány mágánunk, hogy elhalványítsák, letompítsák azt a székely nemzeti érzést, amely már akkor is megvolt, amikor Kolozsvárt még magyarul sem beszéltek.

Felsőcsiki Cserei Mihály, ki Székelyudvarhelyen járt iskolába, említi „Historiájá”-ban: „Mindenkor Erdélynek romlása, pusztulása Magyarországból következik, mindenkor az erdélyi jó, takarékos gazdák javaiból épültenek azok a here, gőgös, nagyravágyó, semmivel nem bíró, haszontalan, tékozló, magyarországi állhatatlan, nyugtalan emberek”...

Még nem tartunk ott, hogy érzelmünk ennyire elragadjon s ilyen lesújtó véleményt mondjunk fajtestvéreinkről. De lassan-lassan — úgy látszik — odaér a helyzet s „vezetőink” taktikája, mások vagy saját érdekeiket szolgáló politikájuk: nyílt szakadásra fog vezetni.

S nem is kell erőszakkal dolgoznunk, mint ők. Nem kell magyaráznunk, érvelnünk. A háttérbe szorított, lebecsült és lecsufolt székely nemzeti érzés utat fog törni magának.

Itt van például püspökeink iskolaügyi politikája, hogy más ne is említsünk. Mennyi gyűlölséget hintett az el a székely társadalomban! Kétfelé bontotta sorainkat s testvér testvér ellen harcol.

Mi székelyek, kik Románia kellős közepén egységes tömbben lakunk, őszintén, becsületesen s minden hátsó gondolat nélkül elfogadtuk a békeszerződés által teremtett helyzetet. Megtehettük ezt annál könnyebben, mert beékelve a 13 milliónyi román nép közé, évszázadok óta egymásra voltunk utalva, gyermekeink, iparosaink Bukarestben, Galacon és Brailában keresték megélhetésüket s bizony a szekereken szállított román gabona, sokszor megmentett az éhínségtől itt, a sziklás hegyek között...

Püspökeink iskolaügyi politikája azonban nem alapul a békeszerződés pontozatain. Ők nem harcolnak, nem erőszakoskodnak azért, hogy a nagyhatmak és Románia között kötött szerződés 11. pontja értelmében lengyenek székely autonóm iskolák (ők fáznak még a székely névtől is), nekik csak katolikus, református és unitárius felekezeti iskolákra van szükségük. Mert ők csakis ezekben találnak biztosítékot arra,

hogy hatalmi érdekeik sértetlenek maradjanak.

Legyünk őszinték! Ha csak a faj védelméről volna szó, tökéletesen elég lenne a székely autonóm iskola. Ez felelne meg a másfél évezred óta kialakult székely nemzeti érzésnek és áldozatkészségre ösztönözne mindenkit, aki székely, bármilyen ritus szerint imádja Istent.

„Legyünk öntudatos székelyek! akármit is beszéljenek mások, emeljük magunkat, nemesítsük fajunkat, hogy erős nemzet, jó hazafiak lehessünk. A fogvatkozások, a hibák előtt ne hunyjunk szemet, mert hiszen akkor nem javítunk; de lássuk meg a jót is.” (Pál István apát-kanonok: Tanításügyi beszédek, 112. oldal.)

Erőstől.

Földgáz a Székelyföldön.

Dízkérdésről.

A „Székely Hírek” ez évi 34. számában a sok tüzesettel kapcsolatban igen figyelemre méltó cikk jelent meg.

Vármegyénknek a legsúlyosabb kérdését vetette ki a nyílt-térre. Nem is lehet elől könnyen napirendre térni, mert népünk, fajunknak ek-szisztenciális érdekéről van szó.

A cikk írója jól sejtette, mert a most folyó állami geológiai kutatásokkal és térképezéssel a főgondomat a vizellátás kérdése képezi. Az eddigi s még be nem zárult kutatásaim folytán, már így előre közölhetek le a nagy nyilvánosság előtt is, egy pár figyelemre méltó részletet. Jelen alkalommal tisztán csak a kb. Székelyudvarhely — Korond — Erdőszentgyörgy — Héjjasfalva által bezárt négyszögre vonatkozóan szölok.

Ezen a területen ércnek nincsenek. Korond vidékén kitűnően értékesíthető anyag: az aragonit Knopp V. tanár kiváló szaktudásával már piacon van. Itt volnának még barna-színű festék földek, melyek tisztán csak megőrlésre várnak s rögtön felhasználhatók. (Ez az u. n. „Firtosváron” levő cinóber) Ami még ma is rézpor néven foglalkoztatja a közvéleményt, holott abban semmi réztartalom nincs. Az itatós-papírral ez is kiszorult a forgalomból. A terület főanyagát a szürke agyagos márga, homok és kavics képezi. Ezeket lehet tömegcikké

gyanánt felhasználni. A Hargita-felé eső részen nagy tömegben a magaslatokon vulkáni törmelék fordul elő, amelynek egyes részein jóminőségű tűzálló agyag van. Igen fontos pedig reánk nézve, hogy: a földgáz két hatalmas vonulatban Korond — Székelyudvarhely és Csókfalva — Körispatak — Gagy — Székelykeresztúr irányában konstatálva s pontosan átkutatva van.

Ezek után a nagy általánosságban érintett geológiai adatok után, rátérnek a tulajdonképeni címkérdésre

A vizinség legnagyobb oka a népünk szántóföldéhségében van. Az oktan erdőirtás rettenetesen megbosszulta magát. Ennek éles tanubizonyossága, ha hegyes-dombos vidékünk két olyan részletét hasonlítjuk össze, ahol meg van az erdő és ahol már ki van irtva. Az erdős helyen források, állandóan csergedező patakok vannak, míg a másikon az erdő után eltűnt a hűn óhajtott szántóföld is, mert a helyét a hatalmas suvadások, mely vízmosságok feldarabolták kopár, értéktelen területté. Ugyan — amit az eddigi hegyszerkezeti vizsgálataim alapján is megfigyeltem — olyan esetek is fordulnak elő, hogy a kis medencében fekvő község egész területéről, a rétegeknek szerencsétlen dülésével minden víz a másik völgybe szivárog át.

Az általános geológiai iskolázat-

lanságnak igazán itt látszik meg az eredménye.

Sokan sejtik, esetleg talán tanul-ták is, hogy a földrehulló csapadék $\frac{1}{3}$ része lefut a felszínen, $\frac{1}{3}$ része elpárolog megint és $\frac{1}{3}$ része beszívárog a földbe, ahol felrak-tározódva, alkalmas helyeken forrás-sok alakjában lép ki.

No, de gondoljuk csak meg, hogy a kopár területekre lehulló csapadék esetében így történik-e minden? Nem!! A lehulló eső majdnem a teljes egészében lerohan az oldala-kon, mert nincs akadály a közbe a kisütő nap melegére hamar el is párolog. Miből legyen akkor forrás?

Az erdősített területen a csapadék mennyisége tényleg a fönti szabály szerint oszlik meg. $\frac{1}{3}$ tényleg lefolyik, de kevesebb mennyiség lé-vén, továbbá a fára hulló esőcseppek csökkenő dinamikai ereje, a fagyó-kerek által megfogott talajon nem rombolhat. A földbe beszívárgó víz sem párologhat el, mert a növény-zet árnyékolása nem engedi meg. Tehát a lehulló csapadék mennyiség $\frac{1}{3}$ tényleg a földben marad, amiből lehetnek aztán források.

Ebből látható, hogy a tulajdonké-peni erdőgazdasági haszon nem köz-vetten a fáért befolyt pénzösszeg nagyságában van!! Ha a fáért ka-pott egyszeri pénzbevételt összeveti valaki csak egy emberélet alatt el-pazarolt vízhordási munkálattal (nem számítva a mégis tényleg fennálló vízinséget s az ezáltal okozott tűz-károkat, a felesleges kutatási próbálgatások pénzértékét!), könnyű belátni az egyenleg sulyosabb oldalát.

No, de ezek az elmondottak a tényleges mai állapotot nem segit-hetnek, legfeljebb csak intő példa lehet arra, hogy a meglevő erdőink-vel óvatosan bánjunk s azt legfeljebb ritkítással használjuk ki. (Szóval

hagyjunk fel az „erdőborbélyok“ bo-rotválásaival! Szerk.) *Megélhetési forrásunkul oktanul ne a termelési terület nagyobbítását tűzzük ki, ha-nem ipari gazdálkodásra térjünk át.*

Ne ölünk belé rengeteg energiát hitvány, rongy területek megmunkálásába, mely nemcsak hasznot nem hoz, hanem a be-fektetett munka bérértékét sem adja vissza. Ez közgazdaságilag székely népünk re-ttetenes kár és hátrány a jobb földmívelési területek lakósaival szemben. Népünk elől-járói igyekezzenek a meg-megcsillanó ipari munkálatokat általánosabbá tenni!...

A tényleges állapot az, hogy a vizinségen minél hamarabb segít-sünk. Az erdősítéssel a jelenen még nem lendítettünk hanem az utó-dainkért való becsületes gondosko-dás szempontjából az is erkölcsi kötelességünk. Ezt leghamarább a vizmosásos területek beültetésével kell kezdeni, de úgy, hogy az árko-kat egyuttal apró gáttakkal meg kell kötni.

Mit csinálhatunk a jelenre való tekintettel? Erre a példát a már megkezdett munka megmutatja. A székely kirendeltség akcióját kellene folytatni. Vagyis vízvezetékekkel kell ellátni az illető községeket s ahol meg van, de elromlott, azokat ki kell sürgősen reparálni.

Mivel legkritikusabb vidékünk a Nyikó vízgyűjtő területe, azért az eddigi kutatásaimnál céltudatosan legutóljára hagytam. Ez ugyan álta-lános felfogás szempontjából talán paradoxonnak látszik, de ezt a geológiai kutatások methodusa hozza magával. A távoli környék megismerése után a helyszínen könnyebb felismerni az alakulatokat s ennek alapján ott már szinte végérvényes ítéletet tud az ember mondani. A jövő hét fo-lyamán a legnagyobb valószínűség szerint már ez a terület is munka alá kerül.

Cristur-Székelykeresztur.

Bányai János.

tan. képzői tanár, geologus.

A községi és körjegyzők

e hó 5-én Jakab Lajos elnök, bö-gözi körjegyző vezetésével tartották meg évi közgyűlésüket Odorheiu-Székelyudvarhelyt, a vármegyeház kistermében.

Elnöki megnyitó után, Mihályi Béla főjegyző helyébe, Jakobi Mi-hály daróci jegyzőt egyhangulag egy-leti főjegyzőnek választották és a tagdíjaknak két évre való befizeté-sét kimondották. Az országos egye-sület tagsági díjának pontos befi-zetéséről gondoskodtak.

A jegyzői magánmunkálatok sza-bályzatának átdolgozására bizottsá-got delegáltak, Csatlakoztak a bi-harmegyei jegyzők memorándumá-hoz, melyben az erdélyi jegyzők sorsának javítását kérik.

Az indítványok során elhatároz-ták, hogy az országos egyület után a fizetésük rendezését sürgetni fogják, mert a jelenlegi helyzetük tartha-tatlan. Mikor ezt a csekély éhbért is hónapokon át nélkülözniük kell.

Ezzel kapcsolatosan Kozma Ala-dár várm. számv. főnök számadatokra hivatkozott, hogy a vármegye több községe nagy hátralékban áll a jegyzői fizetések alapjával szem-ben. Ha ezek pontosan befolytak és a folytatóságosság fennmarad, akkor a fizetéseknek akadály nem lesz.

Nyisztor Demeter erkedi jegyző indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy az adóbehajtások, végrehajtá-sok és pénzkezelések ellen (ame-lyekkel a jegyzőket a pénzügyigaz-gatóság terheli s így is mindenféle munkával tul vannak halmozva és a régebbi törvények ezt egyenesen eltiltották) állást foglalnak.

Közben Neamțiu prefektus üdvö-zölte a jegyzőket s arra kérte, hogy hivatásukkal járó kötelességüket igyekezzenek pontosan teljesíteni és a román nyelvet is minél előbb sa-játítsák el. A vármegye területén, mintegy 5000 rokkant és hadiözvegy van ellátatlanul, akiknek ügyeit lelki-ismeretesen kellene kezeljék. Vi-szont az adók behajtását és az adó-könyvek vezetését se hanyagolják el.

Jakab elnök köszönetét fejezte ki a prefektusnak, hogy a közgyűlésen megjelent és engedelmét kérte a felvetett kérdésekről a jegyzők állás-pontjának kifejtésére. Kétségtel-lenül igazolta, hogy a román nyelv elsajátítására teljes erővel töreked-nek, de az óriási nehézségekbe ütkö-zik, mert a jegyzők részére tan-folyamokat még eddig nem rendez-tek. Nyelvkönyvekből pedig előha-ladni lehetetlen.

Ami a rokkantak ügyét illeti, akik a multban segélyben részesültek azok nagy részét a román katonai hatóság a felülvizsgálatokon illet-ményüktől megfosztotta és ezért zaklatják a hivatalokat, nem pedig a jegyzők hanyagsága miatt.

Az adóügyben való intézkedés szempontjából a jegyzői kar nevé-ben kéri a prefektust, legyen segít-ségükre, hogy az adószedés és ke-zelés alól felmentessenek. Ezt a pre-fektus meg is ígérte.

Szabó Gábor alispán kérte a jegy-zőket, hogy a jégverte Bordos köz-séget pénz- és gabonagyűjtéssel segélyezzék, miután eddig csak a szomszédos megyék lakosságától érkezett adomány ő hozzá.

Az elnök bejelenti, hogy a tiszt-viselők Országos Egyesületébe a Jegyzői Egyletet tagul bejelentette Lukács Béla jegyzőgyakornoknak kinek edesatyja vagyonát tűz álta elvesztette, 500 leu segélyt utalván-nyoztak, hogy a jegyzői tanfolya-mon résztvehessen. Megköszönve a fő- és alispán, valamint a „Székely Hírek“ kiküldöttjének megjelenését a közgyűlést berekesztette.

Gyűlés után Barkócynál közebe-volt, melyen a prefektus, subprefek-tus és több vendég is megjelent (Saj. tud.)

Akiben még nem fajult el

az igaz székely vér:

Mindenütt, ahol csak jár-kél

„SZÉKELY HÍREK“-et kér!

Székely fiuk kirándulása.

(1. folyt.)

Julius 1-én reggel virradatkor mozgalmas a vasuti kocsink. Egyik élesebb szemű nebuló elkiáltja ma-gát: „itt a Duna!“ Talpon van egy pillanat alatt az egész kiránduló csa-pat. Fáradtan ballag széles medrében az öreg Duna, hiszen innen nem messze eléri végcélját, hosszú útja után bármily nagy és mozgalmas volt élete, elenyézik a Feketetenger hullámai között. Hiába, ez az ő hi-vatása, a természet örök törvénye. 6 óra 20 perckor érkezünk Galați-ba. E város a Duna mellett fekszik, kö-zel a Brateș tóhoz s Romániának első nagyfontosságú folyami kikötője. Lakosainak száma jelenleg több, mint 200000. Európa minden népe képviselve van a vigkedélyű üzletes örménytől a komoly angolig. A vá-roz napról-napra kozmopolitább jelleget ölt, megőrizve keleti saját-ságait. Különös, hogy a hordár, pláne a parti-kikötőben, ahol szünet nélkül hangyabolyyszerű forgalom van, — többet keres, mint amennyi egy nagy állami hivatalnok fizetése. Egész székely családok élnek ott, bele ve-gyűlve szorgalmas munkáikkal a

nagy forgatagba. Sok kulturális in-tézménye van s a liceumok alig tud-ják befogadni a növendékeket, hiszen a „Vasilie Alexandrin“ liceumnak a mult tanévben 1100 növendéke volt. 23 elemi iskolája van, ezenkívül gör-rög liceum, zsidó liceum stb. A város polgármestere szívélyesen fogad, azonnal gondoskodnak lakásról, a fiu tanítóképzőben. Élelmézést a leánytanítóképzőben kapunk teljesen ingyen. Itt találkozunk az Ibașfălu (erzsébetvárosi) liceum kirándulócsa-patával s együtt szemléljük meg délután tikkasztó hőségben a kikö-tőket, ahol az óriási forgalomban és tülekedésben teljesen elvesz az em-ber. Angol, francia, görög, olasz hajók vesztegelve, szinte éhesen vár-ják, hogy hatalmas gyomruk gabo-nával megrakva, indulhassanak a távoli tengeri utra. A hajó tiszti kara szíves engedélyével megnéztük az „Ave More“ angol liverpooli keres-kedelmi és az „Aventino“ olasz sze-mélyszállító hajót. Egy oroszul beszélő gépész levisz a hajó mélyére, megmutogatja a gépházat. Minden-esetre meglepetés volt diákjainknak, hiszen ilyent látni csak képben volt alkalmuk. 2-án reggel a Dunagőz-hajózási Társaságtól 75 százalékos kedvezményt kapunk, hogy hajón

kirándulhassunk Brailába, Romániá-nak e második nagyságu dunai ki-kötőjébe. Nem oly forgalmas, de kedves külsejű tiszta város. Nemsokat időzünk itt, hanem villamossal ki-rándulunk a város határában fekvő „Lacul Sărat“-tóhoz Sós vizű iszap-fürdő, sok hasonlatosságot mutat a kovásznai Pokolsárhoz. A nagy hő-ségben jól esik a fürdés, amelyet ingyen élvezhettünk. „Principele Mir-cea“ dunai gőzösünk vidám hangu-latban szállított vissza ismét Galați-ba, hogy onnan 3-án reggel utunkat tovább folytassuk Constanța-ba, a tengerpartra. ahová reggel 6 óra 10 perckor megérkeztünk. Nehezen jutunk lakáshoz, mert úgy a fiu, mint a leánytanítóképző intézet részben a nyári kurzusok, részben az ország minden részéből odaözönlő kiránduló csapatoktól, állandóan el-voltak foglalva. Végül mégis a fiu tanítóképzőben telepedünk meg. Itt már magunk vásároltunk — elég drágán — mindent a piacon s az internátus szakácsa el is készíti. Itt vagyunk tehát a tengerparton, a szám-üzött Ovidius városában, ahol a dal, az elegia költőjének szomorú életét kellett befejeznie. Ott is áll 1883-ban emelt ércszobra közel a tengerpart-hoz, ahol Dr. Székely Lajos Sámuel

is, mint philologus lelkes kis be-bezéddel ismerteti a nagy költőt.

Az örökösen háborgó, nyughatat-lan, morajló tenger mindnyájunkat meglepő és egyben elragadó érzé-sel tölt el. A még reggeli napsugár-ban csillogó és játszadozó ezüstös hullámai oly hívogatólag csalogat-nak. Bizonyára a számüzött Ovidius is hosszasan elmerengett ezek né-zésében. Constanța Románia legje-lentékenyebb tengeri kikötője. Lakó-sainak száma majdnem 100000, akik ép olyan sokfélék, mint Galați-ban. 1896-ban tették le az új kikötő alap-köveit. A lakosság kereskedéssel foglalkozik, mintegy 7000 kereskedő van. A régi időkben Pómi, a török időkben Kusztenje volt a város neve Dobrogea 1878-ban a berlini kongresszus alapján csatolták Romániá-hoz, kárpótlásul Basarábiáért. A város jelentősége azóta emelkedett, amióta a Károly király nevét viselő cerna-vodai Dunán átvezető hid felépült. Így a város összeköttetésbe került a fővárossal s Románia más városai-val. E hid a technikának hatalmas vívmánya, magassága a víz felszíné fölé 37 m. úgy, hogy a legnagyobb vitorlások is átmehetnek alatta, an-nak idején 37 millió frankba került. Benneket j közelebből érdekelhet

Válasz

a „Hozzászólás”-ra.

Siculus a „Székely Hírek” ez évi 36. sz. tiszteletre érdemes elismeréssel szól: „Néma gyermeknek” c., e lap 33. sz. közölt cikkemhez. Elfogadom gyakorlati érzékkel, pedagógiai tudással fejtegetett elveit a kertészkedés, belterjes gazdálkodás szempontjából. Aláírom a háziipari foglalkoztatás kérdését is, mint a nagy egésznek egyik részletét.

Azonban föntartom úgy a „Néma gyermeknek”, mint a „Földet az iskolának” c. cikkeimben elmondottakat, mint a jövő iskoláinak alapvető, gyakorlati eszméit. Mert ezekkel minden egyes iskolát önálló intézménnyé, mintagazdasággá lehet átforgatni.

Igy aztán nemcsak a növendékeknek válnék lehetővé az életre nevelése, hanem az iskola egyúttal önmagához kötné a föntartása érdekében dolgozó összes érdekelteket, miután mindannyian az elért jövedelmi forrásból táplálkozhatnak.

Elismerem, hogy ez az eszme szokatlan, de nem kivihetetlen, csak akarni kell!...

Minden gyermek tanuljon az iskolában annyit, amennyi testi és szellemi fejlődéséhez képest tőle elvárható. Minél kevesebbet csavarogjon, sőt egyáltalán ne is csavaroghasson különösen az utcán, mely lépésről-lépésre pusztítja, valóságos gyilkolja erkölcsi érzékét.

Az iskola ne csak tanítson, hanem neveljen is; ez ott (a tömeghatás révén) sokkal könnyebb, mint otthon.

Ezért szükséges, hogy a gyermek 3 éves korától kezdve 20-ig folytonosan (korának megfelelő) nevelés-

ben részesüljön és az iskola hatáskörében álljon.

Ilyen és ezekhez hasonló eszmék megvalósítása miatt kell a gyakorlati életiskolák szervezése. S hogy azok alapja azonnal biztosítható, most, az agrár-reformmal kapcsolatosan: megfelelő nagyságú földet kell adni az iskoláknak!...

Argus.

A 2°-os párosi adó

(Saj. tud.) Hirt adtunk már arról, hogy *Negrutiu* Emil Odorheiu-Székelyudvarhely város polgármestere, belügyminiszteri rendeletet eszközölt ki, amelynek alapján a forgalmi, látványossági és vigalmi adók tárgyát képező jövedelem 2 százaléka, mint városi illeték befizetendő. Az így befolyó jövedelem városi közszükségletek: kövezés, vízvezeték, csatornázás stb. céljaira lesz fordítva.

Ez ügyben *Forró* és *Pap-Zakor* vezetésével a kereskedők nagyszámú küldöttsége kereste fel *Negrutiu* polgármestert, hogy egyrészt felvilágosítást kérjenek, másrészt bebizonyítsák, hogy ez az újabb adózás ismét csak a kereskedőket fogja sújtani. Számos tömegcikkkel pl. a 2 százalékos beszédese lehetetlen. A 3, 4 leus áruknál a 6, 8 bánik beszédese már csak az aprópénz hiánya miatt is kivihetetlen.

Negrutiu Emil polgármester többek között a következőket jelentette ki:

A szándék az, hogy a várost a modern követelményeiknek megfelelőleg helyrehozzuk. Legyen jó a kövezete, szűnjék meg a vízhiány, feleljen meg egészségügyi szempontból, létesítsünk vízvezeték stb. Ez áldozat nélkül nem megy. Az állam a kilátásba helyezett segítyt egyelőre nem utalja, de remény van rá, hogy sikerül e téren is eredményt elérnünk. Ilyenformán kénytelenek voltunk olyan módszerhez nyulni, amely míg teljesen progresszív és igazságosan szedhető, másrészt alkalmas lesz, hogy a hiányokat pótolhassuk.

— Ez a 2 százalékos adó inkább a fixfizetésű tisztviselőket sújtja, akik leg többjének itten ingatlanuk nincsen s azok mégis kész örömmel áldoznak. Annál inkább meg kell hozhatják az áldozatot azok, akiknek házuk, földjük van, akik állandóan itt laknak s érdekük, hogy legyen rendes utcájuk, vízvezetékük, amely befektetés végeredményben csak növelheti saját ingatlan tulajdonuk értékét.

— Igérem, hogy keresünk olyan módot, hogy ez az adó ne az egyes cikkekre, hanem az összesekre legyen beosztva és így a kisebb cikkeknél nehézség nem fog előfordulni. Már is félig-meddig arra az álláspontra helyezkedtünk, hogy bizonyos ideig tartó ellenőrzés alapján, pauszás rendszerrel léptessünk életbe úgy a kereskedőknél, mint az iparosoknál.

Negrutiu polgármester végre megnyugtatta a küldöttséget azzal, hogy tanácsülésben fogják megvitatni az esetleges nehézségeket s megígérte, hogy teljes jóakarattal fogják kezelni ezt az ügyet.

— **Halastavakat** létesítenek a Vajdaságban Törökkanizsa mellett, a Körös-érnek mélyebb helyein. Erdélyben is nagyon sok víz volna, ahol pompás halastavakat lehetne beállítani.

Cs.

HIREK.

„**Amióta Erdélyben vagyok,** látom: nem elég katolikusnak lenni, hogy a Krisztusnak igazi követője legyek.

Bár a dogmák elválasztanak, de a Krisztus szeretete s az igazságnak őszinte keresése mindig egyesít...

Gróf Majláth, erdélyi róm. kath. püspök mondotta eszavakat a negyedszázados püspöki jubileumán öt üdvözlő protestáns főpapoknak.

Nem kell kommentár hozzá: mit jelentenek e szavak az érdekekben gazdag, jó katolikus, negyedszázad óta főpásztorkodó főpap ajkán, a felekezeti türelmesség klaszikus földjén: Erdélyben.

Nem csak az a fontos, amit mond; nem csak az, aki mondja, de hogy kiknek mondja.

Példát vehetünk mindannyian, akiket a felekezeti, nemzetiségi, társadalmi különbözőségek béklyói tartanak most is lenyűgözve. Akik most sem látjuk az embert — Isten képmását — a felekezet, a nemzetiség, a társadalmi osztály ketrecébe begubózva.

Kereszténynek, keresztyénnek, Krisztus követőinek valljuk magukat anélkül, hogy a Krisztus főgőbb parancsát: „Szeresd feleberátodat, mint tenmagadat” betartatnók.

Mennyi keserűség, mennyi gyötrel, mennyi kétség és szenvedés mülnek el tőlünk, ha meggondolnók, hogy fő az ember s csak azután jó a felekezeti, a nemzetiségi s a társadalmi különbözőség.

Előbb lettünk emberré, csak azután — a vallási szertartások által — felekezeti taggá s még később — a beszéd megtanulásakor — különböző nemzetiségűvé s legutóljára kerülünk be a társadalom egyes osztályaiba. S a végén ismét leszünk egyenlők... por és hamu.

Közben... gyűlölködünk... Jól van ez így!...

Egy szigorú dogmatikus fel-fogásban felnőtt, tudományokban s az élet által képzett, kevésbé ez előtt virágzó, ma letiport fajhoz és nemzetiséghez tartozó előkelő társadalmi állású ősz főpap mondja: nem!... („Szilágyság”)

— **Telefon nélkül.** Tekintettel arra, hogy 1922. szept. 1-je óta — már e vármegye területén is — minden egyes beszélgetés után a telefonelőfizetőknek is 10 leu 50 bánt kell fizetniük, folyó évi október 1-től kezdődőleg a „Székely Hírek” telefonját beszüntettük. Lapunk munkatársait és olvasó közönségét arra kérjük, hogy közleményeiket ezentul szíveskedjenek velünk levél útján közölni. Ilyen kisebb város területén egyedül a helyi forgalom számára, nem tartjuk érdemesnek a magas telefon előfizetési díjat tovább is áldozatul hozni.

— **Felhívás.** A pénzügyigazgatóság ezuton is figyelmezteti az összes „Hangya” és „Hitel” intézeteket, hogy az 1920 és 1921 évi mérlegeiket azonnal küldjék meg, mert különben költségükre pénzügyi tisztviselő lesz kiküldve mérlegük elkészítése, illetve elhozatala céljából.

— **Halálozások.** *Koncsag* Ignác róm. kath. plebános, életének 59-ik, lelkeskedésének 35-ik évében, hosszú betegség után elhalt Székelylengyelfalván, hol általános nagy részvéttel e hó 7-én helyezték örök nyugalomra a szelid lelkületű jó papot. — *Boldizsár* Albert géplakatos

életének 29-ik évében elhunyt Odorheiu-Székelyudvarhelyt. Halálát *Boldizsár* Dénes nyug. tanító és székelyi családjá gyászolja. — *Id. Bálint* Simon életének 88-ik évében halt el Székelyszentkirály községben.

— **Az új adótörvények** érvénybemaradt rendelkezése értelmében, minden iparos és kereskedő, kinek évi jövedelme a 3000 leut meghaladja, hitelesített kereskedelmi könyveket köteles vezetni. Ezen rendelet ellen vétők 5000 leuig terjedhető pénzbírsággal sújtandók.

— **Az alkohol ellen** Gheorgheni-Gyergyószentmiklós város tanácsa szigorú határozatot hozott s azt a belügyminiszter is jóváhagyta. E szerint folyó hó 15-től kezdődőleg bármilyen szesz ital kimérése szombat d. u. 6 órától hétfő reggelig tiltva van. 16 éven aluli gyermeknek pedig egyáltalán nem szabad szeszestalt kimérni. Ha jól emlékszünk Odorheiu vármegye területére is adtak ki hasonló rendeletet, de azért vigán foly a dárídó minden faluban...

— **A vármegye közigazgatási** biz. ülését — a közbeeső két ünnep miatt — e hó 10-ike helyett 12-én, azaz kedden fogja megtartani Odorheiu Székelyudvarhelyt.

— **A romániai bortermelők** szindikátusa a kormánytól intézkedéseket kér a borfogyasztás emelése érdekében. A sör fokozott megadóztatását s a bor- és boradózásügyi tarifa leszállítását. Romániában most 175,000 hektár területen termelnek szőlőt; a régi Romániában a szőlővel beültetett terület mindössze 75 ezer hektár volt.

— **Rablótámadás.** *Deregatoriu* Péter odorheiu-sz.-udvarhelyi vasúti állomásfőnöknek és *Wagner* Gyula autó tulajdonosnak nagyon kellemetlen kalandja volt f. hó 3-ról 4-re virradó éjjel Lugos és Buzsor között az erdőben elhaladó országuton. *Deregatoriu* állomásfőnök *Buziás-fürdő*n súlyos betegen fekvő feleségéhez sietett s nagyobb pénzösszeget kb. 30,000 leut vitt magával. Az említett helyen egyszerre nagy dörgés s az autó előlő részének levegőbe repülése, az erdőből előtörő rablók támadása, pillanat műve volt. Szerencsére az autóbán ülő 3 utas egyike sem sebesült meg komolyan s így használhatták fegyvereiket és megfélemlíthették támadóikat. Ezek az erdőbe visszavonulva, várakozó álláspontra helyezkedtek, utasaink pedig siettek a legközelebbi faluba a csendőrszökhöz. Ott a 2 csendőr értesítve adta, hogy jelen esetben a Mantu-féle banda garázdálkodásáról van szó, mely kb. 40 tagot számlál s melyekkel szemben tehetetlenek. Már reggel volt, amikor az elhagyott s időközben teljesen kifosztott autohoz értek. — Ebből s más hasonló esetekből csak egy lehet a tanulság: a csendőrséget föltétlenül meg kell erősíteni mindenhol s megélhető fizetést adni nekik, mert ma-holnap a 48-előtti időkbe sülyedünk vissza.

— **Halálos elgázolás.** A cluj-kolozsvári földosztóbizottság autóját vezette *Mészáros* Péter soffőr f. hó 2-án Korondon keresztül, ahol a 11 éves *Fábián* Józsefet elgázolta úgy, hogy az másnap belehalt sebébe. F. hó 5-én szállt ki a törvényszéki vizsgálóbizottság: *Mantea* Demeter főügyész vezetésével *Szabó* Géza vizsgálóbíró, *Dr. Böhm* Jenő városi főorvos és *Dr. Orbán* Domokos vm. orvos. A vizsgálat folyik.

Őszi és téli

ruhákat, háziszőttest, posztót, fonalat minden színben

művészi

fest és tisztít

S
C
H

SCHMITZ

I
T
Z

Odorheiu-Székelyudvarhely,
Strada Stefan Cel Mare
(Malom-utca) 21. szám alatt.

Gyűjtődék:

Barcsay és Esztegár
divatüzlete

Tamás Gáspár
férfiszabóüzlete (Eötvös-u.)

Képviselők minden nagyobb
községben kerestetnek. —:

Administrația Plasei Ocand.
No. 2208—922. adm.

Pályázati hirdetmény.

Az előléptetés folytán üresedésben jött homorod-sánpauli segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1900. évi XX. t.-c. alapján nyert jegyzői oklevelükkel és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérelmüket hozzam legkésőbb 1922. szeptember hó 20-ig okvetlenül nyújtsák be, mert az elkészen beadott kérelmeket figyelembe venni nem fogom.

Közszolgálatban levők felettes hatóságuk útján pályázhatnak.

Az ezen állással egybekötött javadalmazás a C. D. II. számú Decretumában van megállapítva.

Ocand, 1922. augusztus 25-én.
Cionca Macedon, primpretor.

1—3

Bodrogi és Hirsch

Odorheiu-Székelyudvarhely
Bulev. Regele Ferdinand
(Kossuth utca) 31. szám.

ajánlják ujonnan, dúsan felszerelt fűszer-, festék-, cukorka- és aradi lisztüzletüket. Pontos kiszolgálás, szolid árak! Csomagoló ládák előnyösen kaphatók. 2—3

Zimmermann Testvérek
segesvári posztógyárának
dúsraktára

Barcsay és Esztegár
női- és férfidivatüzletében
Odorheiu-Székelyudvarhely

Disztemetkezési
intézetükben

érc-, tölgy- és fenyőfakoporsók nagy választékban, jutányos árak mellett kaphatók.

Német nyelvű magán-órák. Csoportonként kezdők, haladók és gyakorlók számára. Csekély tiszteletdíj. Kezdeté okt. 1-én. Jelentkezéseket, elfogad Adriányi Géza ev. lelkész Str. Reg. Elisaveta (Báthori u.) 4

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Bélyegzőket

gyárt hivatalok, kereskedők, gyógyszerészek, gyárak stb. részére gyorsan, tisztán, olcsón, villanybuktatózó géppel 6 óra alatt. — Naponta postaküldemény Románia minden részébe Nagyzem: Klauber Jenő Timișoara, (Bánát) Strada Eminescu No. 2.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

MŰBUTOROK!

mélyen leszállított árakban.

A legszebb és legmodernebb kivitelben kész butorok szerezhetők be Odorheiu-Székelyudvarhelyt, Bulev. Regele Ferdinand (Kossuth utca) 27. szám alatt BALÁZS KÁROLY cég áruraktárában.

Legolcsóbb beszerzési forrás!

Ha olcsón és jól akar étkezni,

menjen ifj. Kassay F. Dénes Bulevardul Reg. Ferdinand (Kossuth-utca) 16. alatt levő

BODEGÁJÁBA

Itt állandóan friss szebeni sonka, szalámi, sajtok, mindenféle hideg ételek, valamint Bürger-féle sör, küüllömenti fajborok, előpataki és felsőrákosi ásványvizek a legelőnyösebb árban kaphatók.

Most
10
leu

Egy jó tanács

is aranyat ér. Az „Élet könyvé”ben sok ezer jó tanács van az élet és egészség föntartásához.

Most
10
leu

Járványok idején

„ÉLET KÖNYVE” nélkülözhetetlen.

Californiai
CSEMEGE-CONZERV
különlegesség

Biztos, csálhatatlan háziszér székrekedés ellen. Nem orvosság, hanem nyálánság, melynek meglepő hatása. Tisztítja a vért, erősíti, fiatalítja, meghosszabbítja az életet. Megrendelhető a pénz beküldése ellenében negyed kgos adag 55 leu, fél kgos adag 110 leu, egy kgos 210 leu bérmentve.

Edelman Márk, Nagyvárad
23—100 Várház-u. 53.

No 1093 »Nyugat« hirdetés.

Felnőttek és gyermekek zongora tanítását elvállalja intelligens uri nő. Cím a kiadóhivatalban.

Schuller János kalapos

Odorheiu-Secuesc (Székelyudvarhely)

Bul. Reg. Ferd. (Kossuth-u.) 29.

Elvállalja mindenféle

női és férfi kalapok legdivatosabb átalakítását.

Szolid árak, pontos kiszolgálás!

Hogyan tudja meg

a nagy világ, hogy eladó jó áru van, ha nem hirdeted? — kérde Wannerbilt. — Mikor a kereskedő és iparos pihen, helyette a reklám dolgozik — mondja Carnegie.

Két hold föld a város közelében eladó. Cím e lap kiadóhivatalában.

Megkezdődött a Manikűr és pedikűr

Nagy Ferenc borbély- és fodrász üzletében Odorheiu-Székelyudvarhelyt.

Szolgának jóra való, megbízható, írni és olvasni tudó egyént felveszek. Cím e lap kiadóhivatalában.

Két kovács-segédet

jó fizetéssel és teljes ellátással felvesz Nikora Kamill kovácsmester Székelybethlenfalva. 1—3

Ha valaki aranyat ólomra akar becsélni, nem tudna rajta tudni, ha közhírré nem teszi — jegyzi meg Mark Twain.

Fehéneművarrást

és javításokat olcsón, pontosan teljesít, házakhoz is elmegy magános uri nő. Román és német nyelvtanítást vállal Odorheiu-Székelyudvarhely Str. Principessa Maria (Szent-Imre-utca) 4. sz.

Fordításokat román vagy német nyelvre pontosan és gyorsan teljesítünk. Cím a »Székely Hírek« kiadóhivatalában.

Papíroslemez (dekli) mindenféle vastagságban, nagyban és kicsinyben kapható Betegh Pál könyvnyomtató- és könyvkötő-intézetében

Betegh Pál villamoserőre berendezett könyvnyomtató és könyvkötő-intézetéből Odorheiu-Secuesc (Székelyudvarhely.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.